

Arvostelut

Raamattu sarjakuvana

Miltä tuntuisi lukea koko Raamattu läpi sarjakuvana? Nyt se on mahdollista brittiläisten tekijöiden ansiosta, Mike Maddox on sovittanut Raamatun sarjakuvaksi Jeff Andersonin toimissa piirtäjänä. Anderson on ollut aikoinaan myös Comic World -palkinto ehdokkaana.

Väriäinen, kovakantinen yli 250 sivuinen eepos kahlaa läpi kaikki Raamatun keskeiset kertomukset. Luonnollisesti joitain osuuksia on ollut pakko lyhentää ja jättää pois, saisihan jo yksin Ilmestyskirjasta vastaavan opuksen kasaan. Silti joitain hyvinkin tunnettuja tarinoita on jätetty pois, kuten Sodoman ja Gomorran tuho. Vastaavasti taas Kuninkaiden kirjasta on otettu mukaan useita kohtia, joilla ei tarinan kannalta ole juurikaan merkitystä, pikemminkin ne ovat vain puuduttavaa toistoa.

Teksti kulkee Raamatun uutta käännöstä mukaillen. Mike Maddoxin sarjakuvallinen soviton on onnistunut. Tarina etenee paljon dialogin varassa ja pitkiä tekstejä on jaettu ilmeisesti useampiin kupliin. Raamatun tekstiä on elävästi dramatisoitu viittauksilla tulevaan, eikä pieniä huumorin pilkahduksiakaan ole unohdettu. Kirjan alkupuolella valitettavasti sorrutetaan liian usein toistoon.

Andersonin värit ovat näyttäviä ja piirrokset fotorealistisia ja eläviä, mutta välistä hän sortuu täysin aloittelijamaisiin virheisiin. Lisäksi historiallista draamaa tehdessä olisi otettava selvää ajan tavoista. Faraoiden eteen tuskin asteltiin kuin torpparin mökkiin, saati sitten että olisi sinuteltu.

Suomikuvan tulkki

Otava hemmottelee meitä jälleen uudella kovakantisella sarjakuvakirjalla, eikä tällä kertaa kyseessä ole mikään muu kuin Tarmo Koiviston legendaarinen Mämmilä. Ensimmäinen 150 sivuinen Mämmilä -kirja kaitaa sarjan ensimmäiset Me-lehdessä julkaistut jaksot vuosilta 1976 - 1982. Mukana on myös harvinainen 75 piirretty sarjan ensimmäinen jakso.

Mämmilä on Suomen kansan kuva. Poliittiset tapahtumat ja ajan ilmiöt heijastuivat aina välittömästi myös Mämmilään. Vielä jonain päivänä Mämmilää pidetään hyvin arvokkaana Suomikuvan tulkkina.

Mämmilässä on paljon henkilöitä, mutta ei yhtään varsinaista päähenkilöä. Mämmilän suosion salaisuus onkin arjesta löydetty jännite. Aika muuttaa Mämmilää, ihmiset vanhenevat ja miljöö muuttuu.

Tarmo Koivisto hallitsee sarjakuvan rakenteen. Mämmilä toimii sekä yhden sivun kokonaisuutena että pitempinä jaksoina, jopa kokonaisina vuosikertoina. Jos Mämmilät ovat vielä lukematta, niin tässä tarjoutuu hyvä tilaisuus aloittaa. Vanhoille orivesiläisille Mämmilä on tietysti rakas, tunnistaahan sarjasta useita paikkoja ja rakennuksia.

Tex Averyn painajainen

Tiesitkö että vihatun suomalaisen uudisraivaajan Tex Hännisen Amazing BunnnyDuck -sarja alkoi ilmestyä jo 30-luvulla Navado Indian Papers -lehdessä? Näin ainakin väitetään Tommi Hännisen uuden albumin takakannessa.

Allekirjoittaneen "kadonnut (mutta vihdoin löytynyt) velipoika" Tommi ei turhan usein albumeita tee. Edellinen Konrad Orbiter -albumi julkaistiin 1993 ja sen jälkeen lahjakas taiteilija on pitänyt lukijoitaan odotuksen vallassa. Heikoimmat sortuivat jo kuvittelemaan ettei toista albumia edes tule. Tommi Hännisen Pupuankka on seikkaillut vuosien varrella lukuisissa eri lehdissä, mutta vihdoin sarjan kaikki jaksot on saatu yksien kansien väliin. Lisäksi mukana on pari uutta jaksoa.

Pupuankassa parasta on asenne. Tommi Hännisen piirrostyylillä on velkaa vuosisadan alun animaatioille, joskin Pupuankka on kuin Tex Averyn painajaisuni, jota hän ei olisi ikinä edes halunnut toteuttaa animaatiopöydässään. Roisi huumori heittää lukijan taiteilemaan pahoinvoinnin ja räjähtävän naurun välimaastossa.

Silti Pupuankka on vain korviketta Tommi Hännisen faneille. Me tahdomme kokopitkän albumin!

Asterix piilossa

Mutta missä on Asterix on Albert Uderzon lastenkirja, jossa tehtävänä on löytää Asterix osakkeen ollen reivostuttavan hyvin piilossa. Piirroksissa on kuvattu kaksitoista tuttua kohtaus vanhoista albumeista. Kuvissa on aina paljon porukkaa ja roomalaiset saavat totuttuun tyyliin kunnolla köniänsä.

Perheen pienimmille kirjassa onkin paljon tekemistä. Asterixista ei usein näy kuin nenä ja kypärän sulat. Lisäksi etsitään Parhaan Gallialaisten Maljaa, ja kuvista voi Asterixin lisäksi yrittää bongata Idefixiä, Obelixiä ja muita kyläläisiä. Rattoisaa iltalukemista.

Tenavat tulevat tutulla kaavalla

Moniosaisia strippialbumeita on aina hankala arvostella, varsinkin jos yrittää joka kerta sanoa jotain uutta. Tenavat ovat päässeet jo 49. albumiinsa nimeltä Kaikki peliin! Vaikkealta tuntuu myös kustantajien tehtävä keksiä uusia otsikoita sarjan albumeille. Tämänkään albumin sarjat eivät liity pelaamiseen, varsinkaan jääkiekon pelaamiseen, vaikka kannessa Ressu kääriikin erkkaria mailaansa hokkarit jalassa.

Maailman suosituin sarjakuva jatkaa tutulla kaavalla. Minua Tenavat ei ole koskaan erityisesti viehättänyt, vaikka se silloin tällöin naurattaakin; joskus oikein makeasti, niin kuin tässäkin albumissa. En voikaan olla hämmästelystä kuinka tasalaatuinen sarja on ollut kaikki nämä vuodet. Vanhempien näkymätömyys on aina vaivannut ja tehnyt sarjasta minun silmissäni kylmän ja turvattoman.

Uudessa albumissa stripit ovat menneet välistä väärrään järjestykseen, mutta onneksi Schulzin selkeä numerointi auttaa löytämään eksyneet lampaat.

Jeff Anderson - Mike Maddox:
Sarjakuvaraamattu - Graphic Bible
Alka 1999

Tarmo Koivisto:
Mämmilä - Sarjakuvia Suomesta 1976 - 1982
Otava 1999

Tommi Hänninen:
Pupuankka yllättää
Like 1999

Albert Uderzo:
Mutta missä on Asterix?!!
Egmont 1999

Charles M. Schulz:
Tenavat 49 - kaikki peliin!
Egmont 1999

Jeff Smith:
LUUPÄÄT 6: VANHAN MIEHEN LUOLA
LIKE

Luupäät kulkee albumi albumilta kovemilla kierroksilla eteenpäin. Tarina on kasvanut vähitellen ja muuttanut samalla selvästi muotoaan. Serkkuset Leppo, Tahvo ja Auvo ovat edelleen pääosassa, mutta heidän rinnalleen on noussut joukko muita merkittäviä hahmoja. Venla, Olga ja Vilja-min roolin on kasvanut kaiken aikaa.

Sarjan kuudennessa albumissa Vanhan miehen luola Tahvoa käytetään rituaalin välikappaleena. Tempauksen tarkoituksena on vapauttaa mystinen pahan ruumiillistuma, Heinäsirkkojen Herra. Kuvioon sotkeutuvat luupäiden, ihmisten ja rottaolioiden lisäksi leijona Kivileuka.

Ensimmäisten Luupäät-albumien humoristinen perusväri on saanut rinnalleen tummia sävyjä. Ei olekaan ihme, että Jeff Smithin aika kuluu tällä hetkellä Nickelodeon-yhtiön tuottamaa Luupäät-animaatioelokuvaa työstäessä – Luupäiden saaga on ilmeisesti menestysresepti.

Kolmas ja viimeinen trilogia solminee yhteen viimeisetkin langat. Tuskin maltan odottaa!

Ville Hänninen

Alessandro Sisti – Alberto Lavoradori:
TAIKAVIITTA 2000 1/99

HELSINKI MEDIA

"Seisovasta vedestä odota myrkyä" Näihin William Blaken parin sadan vuoden takaisiin sanoihin tuntuu Helsinki Media uskovan tällä hetkellä – ainakin jos hämmennävästä Taikaviitasta 2000 lehdestä voi jotain päätellä. Lehti on yllättävä ratkaisu varovaiselta kustantajalta, joka tapaa pukata Anka-tavaraa vuodessa paljon mutta harkitusti: Akun vuosikerran, Roope Sedän, taskukirjojen sekä kovakan- tisten Barks- ja Rosa albumien ohessa ei ole tavattu nähdä mitään normaalista poikkeavaa.

Harmi vain, että Italo-Disneyn tuotantos oleva Taikaviitta on piinallisen huono lehti.

Normaalista Aku-kamasta poiketen tarina on jatkuva juoninen. Juoneltaan se on mitä tyypillisintä ja todella päättöntä supersankarijööttiä. Jos vanhoissa Taikaviitoissa aisti vielä hienoa ironiaa, Alessandro Sisti ja Alberto Lavoradorin jätökset ottavat aiheensa täysin tosissaan. Kalkkuna-mielessä selostuksia Taikaviitan universumin pahiksista ja hyviksistä selaillee aikansa, mutta pyhäinhäviötyksen tunne vähentää kyllä kummasti nautintoa.

Kiinnostavinta Taikaviitassa on lehden väriyty, joka on kuin "hiukan hapoissa" tehty. Psykedeelinen pastellipata on kuitenkin etovaa katseltavaa, jos sitä yrittää tuijottaa yli kaksi sekuntia. Näin heikkotasoiseen julkaisuun harvoin törmää.

Ville Hänninen

John Wagner – Alan Grant – Cam Kennedy:
JUDGE DREDD 28
JALAVA

Taasen on tullut ulos yksi albumillinen Tuomari-tarinoita maapallon synkistä tulevaisuudesta. Luojan kiitos minun EI tarvitse elää tuota aikaa, vaan saan olla turvassa täällä luntokodossa...

Judge Dredd 28 esittelee neljä niijakasta tarinaa tulevaisuudesta. Symkkyttä tihkuva maailmankuva saa seurakseen kirpeän, ajoittain sysimustan huumorin, mutta pitemmän päälle tarinat puuduttavat. Judge Dreddin kuten muissakin 2000AD-linjan sarjakuvissa (mm. Judge Anderson, Nemesis) tarkoitus on ollut alusta alkaen tuottaa ihmisille nautintoa siitä, ettei MINULLA ole koskaan ollut niin huonosti kuin NOILLA eikä minulle ole koskaan käynyt NOIN huonosti. Kukaapa tuntee "Happy End"-Dreddejä?

Jari Hanski

Veikko "Joonas" Savolainen:
UNTO UNEKSIJA
PELLERVO

Veikko "Joonas" Savolainen on suomalaisen sarjakuvan grand old man, jonka merkitystä ei voine vähätellä. Joonaksen pitkälti yli 50 vuoden mittainen ura jatkuu yhä eläkkeellään – ei sarjakuvapiirtäjä tussistaan eroon pääse.

Parhaiten Joonas tunnetaan seikkailusarjakuvastaan Joonas, joka oli koko 22 ilmestymisvuotensa ajan genren ehdotonta aatelia, minusta täysin verrattavissa amerikkalaisiin klassikoihin kuten Alex Raymondin Joonas jopa ylitti monet sanomalehtisankarit lämmintehkeiden, hirsyvän huumorinsa ansiosta. Tosikkouteen sarja ei sortunut juuri koskaan.

Samana huumorin säilää Savolainen on heilutellut myöhempiäkin vuosina. Postipankin Kultapossu-lehdessä vuosina 1975-1991 ilmestynyt Leo ja kaverit, humoristinen hevossarja Himu sekä Unto Uneksija ovat täysverisiä huumorisarjakuvia kaavamaisempinakin hetkinään.

Pellervo-lehdessä vuodesta 1966 ilmestyneen Unto Uneksijan tarinoita koottiin syksyllä albumiksi. Teko on paikallaan. Vaikka Unto

perustuikin yhteen ainoaan ideaan – teinipojan tavattoman vilkkaaseen miellikuvituksen lentoon – Joonas osaa ottaa ideoistaan kaiken irti.

"Todellisuus", reaali maailma on usein tavattoman tylsä paikka. Sen vuoksi monet sarjakuvat ammentavat aiheensa unien maailmasta. Klassikkosarjakuva Pikku Nemo perustui Nemon merkilliseen yöelämään. Unto puolestaan näkee päiväunia. Vilkaalla mielikuvituksella varustettu jäpikkä ei suitse turhaan ajatuksiaan; mitä merkillisimmät miellyhtymät risteilevät Unton päässä.

Joonaksen piirroksijalki on kontrolloitua mutta lennokasta. Vuosikymmenten kokemus todella näkyy.

Ville Hänninen

Charlie Christensen:
AARNE ANKKA III
JALAVA

Aarne Ankka jatkaa surumielistä monologiaan Ruotsin sosiaalidemokraattisessa paratiisissa. Maailma on tylä, mutta onneksi sen pahuutta voi hetkellisesti helpottaa paikallisissa juottokaukaloissa.

Aarne ei ole edennyt juuri mihinkään sitten aiempien albumien: maailma on edelleen inhottava ja kaikki kauniit naiset menevät muiden seuraan, vaikka mitä tekisi.

Aarnen seikkailuissa parasta antia ovat mielestäni hänen Krillen sukulaispojalle kertomat "iltasadut". Niissä näkyy todellisuus paremmin kuin kukaan edes haluaisikaan nähdä. Samalla tavoin Aarnen mielipiteenvaihdot uusnatsien kanssa ovat todellisuutta, josta ei koskaan haluaisi kuin lukea.

Aarne jatkaa toivottavasti vielä pitkään seikkailujaan Suomessa. Ruotsissa hänen uransa ammatillistysjulkaisu Metallarbetarenissa on jo päättynyt, koska Charlie Christensen muutti mukavampaan ilmastoon Espanjaan. Tämä on enemmän kuin ymmärrettävää: miksi lukea, jolla on mahdollisuus muuttaa pois "paratiisivaltiosta", ei tekisi niin. Toisaalta, kukaapa meistä suomalaisista ei haluaisi muuttaa pois täältä etelän lämpimään tai edes johonkin sivistysvaltioon...

Aarne on mainio irvikuva ruotsalaisesta yhteiskunnasta. Koska me suomalaiset olemme niin monissa asioissa seuranneet naapurimme esimerkkiä, Christensenin iskut osuvat välillä keskelle meidänkin naamaamme.

Jari Hanski

Grönroos & Rantio
PIENIÄ JULMIA TARINOITA 2 – PUUROA VAI VILLIÄ

OTAVA

Kritiikki on aina, väistämättä subjektiivista. Se voi tarjota parhaimmillaan pitkosuuta teoksen tulkinnoille tai sijoittaa sen tietyn taiteenlajin jatkumoon. Silti viime kädessä kysymys on kunkin yksilön omista tulkinnosta ja miellelyhtymistä.

Pieniä julmia tarinoita on hyvä esimerkki. Sarjasta pitäminen riippuu käsittäkseni ainakin jossain määrin lukijan maailmankuvasta. Kaltaiselleni kyynikolle Helsingin Sanomien sunnuntaisivuilla joulukuuhun asti ilmestynyt sarjakuva maistuu mainosti, mutta monet puhdasotsaisemmat karsastavat tarinoita, koska ne ovat – todellakin – niin julmia.

Pienten julmien tarinoiden ei ole toimivat ihmisten pikkusieluisuus, ilkeys ja kaksi-naamaisuus. Meissä jokaisessa asuva pahuus ilmenee arjen jokapäiväisissä tilanteissa.

"Timppa" Mäkelän siron pikkuporvarillinen jälki on oleellinen osa sarjan vaikuttavuutta, jota episodien koristeelliset otsikkoplaakatit vain korostavat. Koreiden fasadien takana on vahvoja jännitteitä, äänen-

lausumatonta epäroivoa, surua, pelkoa, ahdistusta.

Optimismi ja naiivi idealismi ovat meidän yhteiskunnassamme hyljeksiytyä arvoja. Sinisilmäiset saavat jo koulussa tietää, miten maailma toimii.

Timpan kuva silmistä, jotka aukeavat ensimmäistä kertaa, todella näkevät maailman julmuudessaan, on joka kerta yhtä riipaiseva. Harva osaa näyttää unelmien murenemisen ja ankaran ahdistuksen yhtä vähillä vedoilla.

Ville Hänninen

Katja Tukiainen:
HALUSIN OLLA PRINSESSA
SUOMEN YRITYSLEHDET

Katja Tukiaisen Jos olisin prinsessa oli syyskuun kotimainen sarjakuva Ilta-Sanomissa. 22 stripin saumaton, toisinaan täydentävä kokonaisuus on yksi kaikkien aikojen parhaita kuukauden kotimaisia, joten strippien kokoaminen Jenni Ropen Miss Simon GinLemonin kokoiseksi pikkualbumiksi on hatunnoston arvoinen teko.

Bo Haglund:
BERTIL GATA GÅR PÅ STAN
SCHILDTS

Lavastaja ja kuvataiteilija Bo Haglund on ehkä naamme aliarvostetuin sarjakuvapiirtäjä. Haglund absurdi, paikoin hyvinkin terävät tarinat eivät ole ruotsinkielisyytensä vuoksi levinneet järin laajalle.

Bertil Gata on ilmestynyt Ny Tid-lehdessä vuodesta 1991 lähtien. Bertil on merkillinen harvahapsi, joka jättyy usein tarinoiden sivuhenkilöksi taustaympäristön kaapatessa vallan. Haglund kuvaa etenkin teatterimaail-

maa purevasti, arvatenkin oman teatteritaustansa vuoksi.

Tarinat ovat kiintoisia tuokioita, jotka aukevat usein vasta pienen sulatteen jälkeen. Silloinkin kun tarina kokonaisuutena ei kosketa, hienovarainen ironia ja absurdi yksityiskohtat viehättävät.

Monista ei-sarjakuvapiirtäjistä poiketen Haglund taitaa sarjakuvan

Pienlehtien tekijä!

Muistathan lähettää kappaleen omakustannesarjakuvastasi Sarjainfooni! Kotomaan katsaus arvostelee joka ikisen lähetetyn omakustanteen - pienlehtillä, rakkaudella, ymmärryksellä.

Lähetä omakustanteesi osoitteeseen Suomen sarjakuvaseura, PL 927, 00101 Helsinki. Ja kuoreen tunnus "Pienlehdet".

Ja ethän ole unohtanut, että Sarjainfo julkaisee omakustanteiden mainoksia, veloituksetta? Lähetä mainoksesi päätoimitalle joko sähköpostitse tai maapostina (yhteystiedot sivun 2 opinolaatikossa).

assa ajatellut myös Tyttöjen leikit - ja Tyttö ja mummo -albuminsa alun perin mielessään värillisenä. Niin luontevasti värit Tukiaisen sarjoihin sopivat.

Itse kuitenkin pidin enemmän alkuperäisistä mustavalkoisista stripeista. Lasipinnan päällä raaputetut sarjat olivat kaikessa pelkistyneisyydessään tehokkaita. Toisaalta kauniina hehkuvat punaisen eri sävyt tuovat tarinoihin lisää lämpöä. Toinen tykkää isästä, toinen tyttärestä – vai miten se menikään?

22 stripistä puolet on vanhojen prinsessasatujen muunnelmia ja puolet uusia arjesta ponnistavia tarinoita. Albumin stripit muodostavat yhteen kasattuna selkeän linjan lapsuudesta nuoruuteen, kypsästä aikuisiästä vanhuuteen. Prinsessuushaaveet ja elämän pienet onnemat muuttavat muotoaan ihmisen ikäntytessä.

Tukiaisen harvinainen ominaisuus onkin kyky kuvata naisen elinkaaren eri vaiheita konstailemattomalla tavalla. Meille miehille Tukiaisen tarinoilla on vielä yksi lisäarvo – ne toimivat oppaana naisuteen.

Ville Hänninen

kielen. Hänellä on silmää kompositioille mutta myös tarinankuljetukselle.

Ville Hänninen

Jerry Scott – Jim Borgman:
JERE 1
ARKTINEN BANAANI

Jerry Scott – Rick Kirkman:
BABY BLUES 1
ARKTINEN BANAANI

Näitä kahta sanomalehtistriippikokoelmaa yhdistää käsikirjoittaja Jerry Scott. Sarjojen teemoissa ja tasossakin on kuitenkin melkoinen ero.

Jere (julkastaan Suomessa myös nimellä Zits) on idealtaan varsin nokkela sanomalehtisarjakuva. Lukioikäisiä teinejä ja heidän tuntejaan käsitteleviä elokuvia on tehty pilvin pimein, mutta sarjakuvan saralla lajityyppi on entuudestaan tuntematon.

Jere pureutuu 15-vuotiaan maailmaan kotalaisen innovatiivisesti. Vaikka ideat ovat välillä turhan kliseisiä, sarjasta henkii lämmintä ymmärrystä. Nuorten kasvukivut ja ailahteleva tunnemaailma kuvataan taitavasti, karrikoidusti mutta uskottavasti.

Sarjan parasta antia on Jim Borgmanin vakaa piirrosjälki. Borgmanin tyyli on runsas

ja elävä; hauskimillaan mies on konkreettisesti metaforia. Kun Jere tuntee olonsa pieneksi maan matoseksi, Borgman taatusti tekee hänestä sellaisen.

Valitettavasti Baby Blues -sarjan piirtäjä Rick Kirkman ei ole Borgmanin veroinen taiteilija. Miehen tuhuinen tyyli on miltei luontaantyyntävä.

Itse sarjan aihe on nokkelasti valittu. Perheitä, joilla on pieniä vauvoja, tulee aina riittävästi. Huumori on perinteistä tilannekomikkaa vauvaperheen elämästä. Kiire on aina vierahana, eikä noloilta tilanteilta välttyä.

Ville Hänninen

Kalle Matti Waris:
TERÄSBETONIMETSÄ
Omakustanne

Nuoret amerikkalaiset sarjakuvantekijät, jotka lapsena lukivat Aku- ja Nakke-sarjoja, jatkoivat aikuisena funny animal -sarjojen tekemistä omilla chdoillaan. Näitä aikuisille suunnattuja eläinsatiireja julkaistaan mm. lehdissä Albedo, Genus, Furr-lough. Kalle Matti Wariksen Teräsbetonimetsä

kulttimainetta vain Aurajoen lähistöllä. Sarja näet ilmestyy Turun ylioppilaslehdessä Tylkkärissä säännöllisesti, ja sen hyve- ja pahe- on Turku-keskeinen maailmankätkö.

Leopold ja Osvald on luonteeltaan huumorisarjakuva isolla hoolla. Vitsien, sekä huumorin etnä hyvien, määrä on hiltiön. Herranen aika, yhdessä L&O-stripissä saattaa olla hyvin 15 vitsintynkää!

Jutut ovat pohjaltaan vankasti sanallisia: kuvat jäävät puujalkavitsien apupojiksi. Herra

näyttäisi saaneen vaikutteita uudesta eläinsarjakuvasta.

Päähenkilö on haisunäätiä, Jake Stinkmeyer, joka palloilee suurkaupungin ongelmalahtiössä työpaikkahaastattelujen, konserttien ja baarien välillä. Uusnatsijengin jäsenet ovat apinoita, portsari on gorilla ja poliisit sikoja.

Tarina on nuoren miehen kehityskertomus: miten tulla toimeen itsensä eli haisunäätiämaisen hajun kanssa. Juonen aineksina ovat kännäminen, jengitappelut ja konsertin järkkäminen. Tapahtumat jäävät hiukan irralliseksi otoksiksi Jaken elämästä.

Kuvitus on epätasaisista kuten juonikin, tosin henkilöhahmot on välillä hyvin piirretty. Taustoissa on onnistuneesti käytetty valokuvia perinteisestä suomalaisesta lähiöarkkitehtuurista ja Helsinki-näkymistä, kuten Hanasaaren A-voimalasta.

Lehdessä ei mainita painopaikkaa tai tilausosoitetta, mutta sitä voi kysyä Lehti-Fennicasta.

Pauli Ruonala

Tome & Janry:
PIKKU PIKO SEIKKAILEE 7: PAPPIA KYDYSSÄ
Egmont

Jo seitsemäs Pikku Pikon toilailuille omistettu albumi kertoo, että "aikuisesta" versioistaan muodostettu lastensarjakuva on kerännyt mukavan, tai ainakin riittävän, lukijakunnan Suomessa.

Tomen ja Janryn yksisivuiset tarinat tarjovat samoilla laaduilla kuin ennenkin. Pikku Pikon seksikäs opettaja, kaljamahainen liikuntamaikka, kyyliä kirkonmies Angelossi sekä Pikon äitijä isoisä edustavat aikuisia ja luovat tarinoihin omat jännitteensä. Aina yhtä vilk-

kaat tenavat – Piko, Pehko, Sussu ja Punkero – tulkitsevat tapahtumia omasta pikkupojan näkökulmastaan.

Tekijät repivät huumoria liikkeistä sukista, suudelmista, puolikuoroista sijaisista ja muusta lapsuudessa niin mielenkiintoisesta. Välillä vitsit ovat tuoreita, välillä touhu on turhan väkineistä.

Pikku Pikon ongelma on sen juurissa. Franquinin klassikkosarjakuva Piko ja Fantasio on niin miellyttävä, että Pikku Piko tuntuu väistämättä kaavamaisemalta ja tylsemältä. Ilman hyväksikäytön makua sarja maistuisi huomattavasti paremmalta.

Ville Hänninen

Erkki Tanttua:
RYMY-EETU, RYSSÄN KAUHU
OTAVA

Yleensä sanotaan, että Suomessa ei ole varsinaisesti koskaan tehty supersankarisarjakuvia. Väite onkin totta, jos lähdetään liikkeelle siitä oletuksesta, että supersankarin tulee pukea alusvaatteensa päällysvaatteiden päälle ja kääriä sen jälkeen vichkoon viitta.

Jos sen sijaan ajatellaan vain yksinkertaisesti siten, että supersankari on yli-inhimillisillä voimilla varustettu henkilö, Erkki Tanttun (1907-1985) sota-aikainen Rymy-Eetu täyttää kriteerit mainiosti. Eetun käsissä kymmenenkään ryssä ei ole mitään. Jos Eetusta siltä tuntuu, hän niputtaa tarkoilla nyrkiniskuih kolme iivanaa kerralla, ja onpa tuo viiksekäs, piippua poltteleva vaikkoon lentäjänkin melkoinen ässä, vaikka painonvartioiden ihannemittoihin ei takualla päästä.

Otava julkaisi marraskuussa uusintapainoksena yksissä kansissa teokset Rymy-Eetu rintamalla 1939-1940, Rymy-Eetun jymyvoitto, Rymy-Eetu ryssä kauhu sekä Rymy-Eetu ja Hymy-Frectu. Lisäksi albumista Rymy-Eetun räiskälehti on valittu mukaan neljä sarjaa. Kovakantinen paketti on todella upean näköinen. Kansi, jossa Stalin ja Leninin orso lentävät ilmassa Eetun napakan iskun johdosta, on todella tyylikäs.

Rymy-Eetun isä Erkki Tanttua loi sarjan alunperin suojeluskuntien Hakkapeliitta-leh-

teen. Sarjat olivat vielä tuolloin useimmiten pantomiimeja, niissä ei ollut tekstejä. Sittemmin tarinoihin lisättiin jälkikäteen Tauno Karilaan riimitäviä elävöittäviä tarinoita. Parhaimmillaan Karilas onkin saanut yksinkertaisiin gageihin lisää tasoja. Heikoimmillaan taas runomitalla toteutettu yltäosanmaailisuus hiukan etoo.

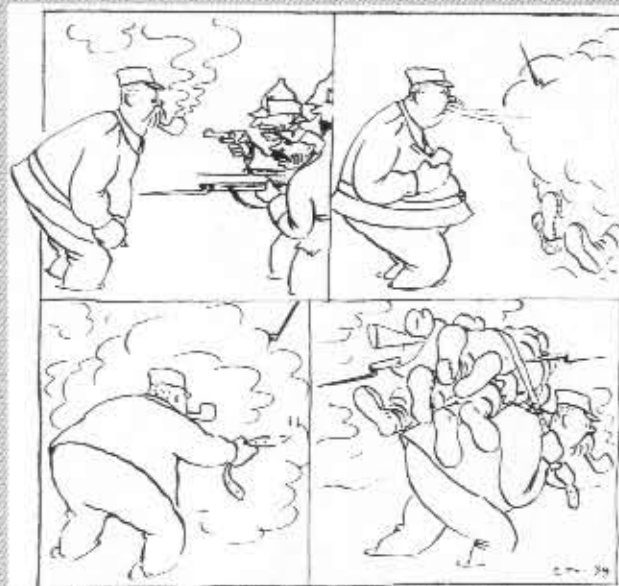
Nykylukijan näkökulmasta riimitetyissä Rymy-Eetuissa on sama ongelma kuin Kieku ja Kaiku -stripissä. Tottuminen kestää aikansa.

Nyt julkaistu valikoima antaa tavallaan hiukan vääränkin kuvan Rymy-Eetusta ja sen roolista suomalaisessa yhteiskunnassa. Rymy-Eetun ura yli-inhimisenä oli itse asiassa varsin lyhyt ja sodan jälkeen Eetu fiksu miehenä panti suun suppuun ja nyrkit takaisin piiloon. Vaikka muutamat toisen maailmansodan alkaisista Rymy-Eetu-kirjoista joutui vaikeisiin kouriin kouriin sotatappion jälkeen, julkaisiin sarjaa vuoteen 1973 asti. Hakkapeliittien jälkeen siviilissä leikittelyä Eetun otti hoivainsa ensin Kansan Kuvalehti, sitten Radiokuuntelijan ja Antenni-lehdet ja lopuksi Käytännön maa-

Tanttua sai sarjakuvalli-

sista ansioistaan Puupää-hatun vuonna 1982. Vaikka Rymy-Eetu ei lupaa edes lähelle miehen parhaita koviutuksia ja grafiikkatöitä, se on ehdottomasti suomalaisen sarjakuvan klassikko. Aika ei ole kuluttanut sen voimaa, vaan se on tuonut siihen uusia tasoja – Rymy-Eetu ja ryssä kauhu -kokoelmasta kuvastuu todella hyvin sota-aajan henki. Propaganda on vichättävää, kun sitä voi katella 50 vuoden päästä, ironian ja nostalgian sumuverhon läpi.

Ville Hänninen

Mikko Kalajoki:
LEOPOLD JA OSVALD #1
FOCUS BUSINESS COMMUNICATIONS

Leopold ja Osvald ovat Turun ulkopuolella jääneet hieman tuntemattomiksi hahmoiksi. Vaikka nuo Turun turjakkeet ovat seikkailleet sekä Ilta-Sanomissa kuu-kauden kotimaisena sarjakuvana että aina silloin tällöin Puhkasiassa, sarja on kerännyt

kulttimainetta vain Aurajoen lähistöllä. Sarja näet ilmestyy Turun ylioppilaslehdessä Tylkkärissä säännöllisesti, ja sen hyve- ja pahe- on Turku-keskeinen maailmankätkö.

Leopold ja Osvald on luonteeltaan huumorisarjakuva isolla hoolla. Vitsien, sekä huumorin etnä hyvien, määrä on hiltiön. Herranen aika, yhdessä L&O-stripissä saattaa olla hyvin 15 vitsintynkää!

Jutut ovat pohjaltaan vankasti sanallisia: kuvat jäävät puujalkavitsien apupojiksi. Herra

Fishriver kääntelee kieltä miten mieli: välillä hän leikittelee englannin ja suomen kielten eroilla, välillä taas tarjolla on ehtaa koululais-huumoria tyylillä vaaliumma/huulivamma...

Parhaimmillaan sutkaukset ovat ensiluokkaisia, juuri oikealla tavalla hölmönhauskoja. "Millainen ääniefektit syntyy, kun kotimainen 80-luvun pop-yhtye yrittää epätoivoisesti kamppailla? SKA-DÄM!!!" "Millainen ääni kuuluu, kun joukkomurhary hyökkää esiin espoolaisen leirintäalueen pusikosta? BO-DOM!!!"

Kalajoki tuntee populaarikulttuurin läpikotaisin ja ammentaa sen antimista aika tavalla. Niin Smack, Bill Griffith kuin Teho Majamäkin mainitaan L&O-stripeistä.

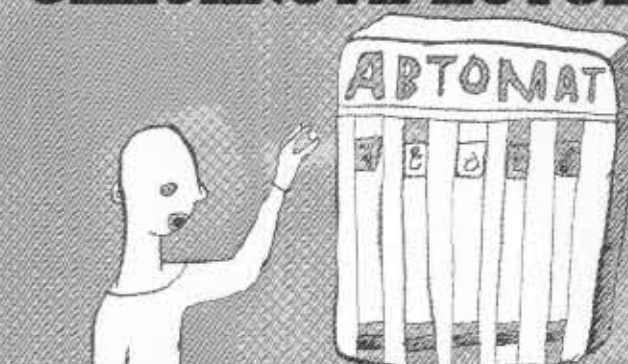
Toinen kestoaihe on ikuisen opiskelijan elämä. Mikä onkaan sen hienompaa kuin istua kullalla päivät pilkät filosofoimassa. Ei aina-kaan työnteko – hyi olkoon!

Näiden vuoden opiskelijan aatokset ovat yleispäteviä, mutta Kalajoen Turku-huumori on kohdistettu rajallisemmalle yleisölle. Timo Saarniemi-herjat saattaa laajempikin yleisö hoksata, mutta monet suikaukset jäävät oppouduiksi. Turku-nielisyys on kuitenkin vain positiivista: johan koko suomalainen julkisuus muutenkin pyörii Helsingin ympärillä! Kalajokia tarvitaan tasottamaan puntteja.

Ville Hänninen

SARJAKUVA-AUTOMAATTI

Suomen sarjakuvaseura

on hankkinut piensarjakuvien ystävien suureksi iloksi Sarjakuvautomaatin 40-luvun lopulta peräisin olevasta antiikkisesta savukkeita ja makeisia -automaatista tuli kunnostukseen jälkeen sarjakuva-automaatti. Nyt se myy tuotteitaan tupakka-askelihin pakattuina.

Sarjakuvautomaatti toimii METEORI-kahvilassa Helsingin Lasipalatsissa sekä vuosittain elokuisilla Helsingin sarjakuvafestivaaleilla. Automaatti myy lehtiä tuhaan tahtiin ja uusia lehtiä sekä piirtäjiä tarvitaan koko ajan.

Lisätietoja:
Katja Tuklainen
lääkintätoimittaja.katjatuklainen@kolumbus.fi
puh. 02-051 63123 tai 050-584 8713